

RIKTLINJER FÖR Begravningsverksamheten

Dnr F

Svenska kyrkan
HORTLAX FÖRSAMLING

Riktlinjer för begravningsverksamheten 2020

Hortlax församling
Hortlaxvägen 30
944 32 Hortlax
Telefon: 0911-787 96

Innehåll

Inledning	4
Bakgrund	4
Kyrkofullmäktige beslutar	5
Kyrkorådets uppgifter.....	6
Kyrkofullmäktiges beslut om långsiktiga principer och övergripande inriktning för begravningsverksamheten.....	6
Begravningsombud	6
Vad gör begravningsombudet?.....	7
Kvalitet i begravnings-verksamheten	7
Kyrkogårdar och begravningsplatser	7
Kyrkorum	8
Samverkan med andra huvudmän för begravningsverksamhet	9
Samverkan med andra kyrkliga enheter och samhällsorgan.....	9
Utbildning av personal	9
Dokument och instruktioner för begravningsverksamheten	10
Nätverk.....	10
Tillgänglighet i lokaler	11
Kulturhistorik	11
Drift och långsiktig planering.....	11

Inledning

För varje församling och pastorat som är huvudman för begravningsverksamheten, ska det finnas riktlinjer för hur begravningsverksamheten ska vara utformad (kyrkoordningen 2 kap. 6 a §). Riktlinjerna ska ange hur den enskilda församlingen eller pastoratet arbetar med det som ingår i den begravningsverksamhet som avser alla folkbokförda.

Bakgrund

Begravningsverksamheten är en allmän samhällelig uppgift som staten genom begravningslagen har anförtrott åt församlingar och pastorat samt åt två kommuner (Stockholm och Tranås).

Kyrkomötet har beslutat om ytterligare bestämmelser i kyrkoordningen för begravningsverksamheten. Kyrkomötet beslutade 2017 att det för varje församling och pastorat som är begravningshuvudman ska finnas riktlinjer (reglemente) för hur begravningsverksamheten ska vara utformad, att kyrkostyrelsen ska svara för övergripande frågor som avser begravningsverksamheten och att stiftens tillsyn omfattar hur församlingar och pastorat fullgör uppdraget som begravningshuvudmän. Bestämmelsen om riktlinjer för begravningsverksamheten trädde i kraft den 1 januari 2019.

Kyrkofullmäktige beslutar

Kyrkofullmäktige fastställer kyrkotillhörighetsavgiften ("medlemsavgiften") i församlingen, och beviljar budgetramar för församlingen och begravningsverksamheten. Begravningsavgiften är gemensam med övriga huvudmän i Sverige, förutom Tranås och Stockholm.

Kyrkofullmäktige väljer valnämnd, revisorer och kyrkoråd. Kyrkorådet utser beredningsgruppen, den bereder ärenden inom områdena kyrkogård, fastigheter, ekonomi, personal och arbetsmiljö, innan beslut ska tas.

Kyrkofullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, vilket innefattar reglemente för begravningsverksamheten. Därmed diskuteras inriktningsbesluten för begravningsverksamheten i kyrkofullmäktige, till exempel planering av utökning eller minskning, prioriteringar och kulturarvsfrågor.

Kyrkofullmäktige beslutar om reglementet efter att kyrkorådet berett beslutet.

Kyrkorådets uppgifter

Kyrkorådet företräder församlingen och är församlingens styrelse och verkställande organ under kyrkofullmäktige. Kyrkorådet har flera uppgifter och däribland att svara för församlingens organisation och förvaltning av församlingens angelägenheter. Kyrkorådet ska, inom ramen för av kyrkofullmäktige beslutad budget, mål och riktlinjer för församlingens verksamhet, i första hand ansvara för övergripande strategiska och långsiktiga frågor, frågor av ovanlig beskaffenhet eller stor betydelse i övrigt samt ansvara gemensamt med kyrkoherden för utförande av den grundläggande uppgiften. Vidare har kyrkorådet som styrelse ansvar för församlingens kyrkogårds- och begravningsverksamhet, dess fastigheter och anställda. Kyrkorådets uppgifter finns preciserade under kapitel 4 i kyrkoordningen. Se kyrkorådets delegationsordning, bilaga 1.

Kyrkorådet ska fortlöpande följa upp att kyrkoherden uppfyller ansvaret för den löpande förvaltningen av församlingens angelägenheter.

Kyrkorådet ska fortlöpande bedöma församlingens ekonomiska situation. Kyrkorådet ska se till att församlingens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och de ekonomiska förhållandena i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

I många frågor som har betydelse för begravningsverksamheten är det kyrkorådet som beslutar, till exempel angående ledningsansvar, delegationer, arbetsmiljöfrågor och personalfrågor. Kyrkorådet beslutar om dokument och rutiner som gäller exempelvis gravanordningar, arbetsmiljö och säkerhet, kris- och katastrofberedskap, kulturmiljövård, naturvård, tillgänglighet, förvaltning av begravningsplatsen som en offentlig plats.

Kyrkofullmäktiges beslut om långsiktiga principer och övergripande inriktning för begravningsverksamheten

Verksamheten bedrivs i enlighet med det reglemente, beslut om långsiktiga principer och övergripande inriktning som Kyrkofullmäktige vid var tid beslutar.

Begravningsombud

Begravningsombud granskar begravningsverksamheter, och undersöker bland annat hur begravningsverksamheter fungerar för dem som inte tillhör Svenska kyrkan.

Uppdraget som begravningsombud handlar om att säkerställa att de personer som inte tillhör Svenska kyrkan får sina intressen tillgodosedda. Det är länsstyrelsen som utser begravningsombud.

Vad gör begravningsombudet?

- Kontrollerar att begravningsavgiften går till begravningsverksamheten och inte används till övrig verksamhet.
- Granskar hur begravingar fungerar för dem som inte tillhör Svenska kyrkan.
- Undersöker önskemål från dem som inte tillhör Svenska kyrkan.
- Informerar om verksamheten till dem inte tillhör Svenska kyrkan.
- Håller kontakt med andra trossamfund och berörda parter.

Kvalitet i begravningsverksamheten

Kyrkogårdar och begravningsplatser

Begravningsplatsen är belägen strax nordväst om kyrkan och omges av skogsmark. Den gamla delen i norr omgärdas av björkar. Ingången flankeras av två brunmålade grindstolpar. Begravningsplatsens gamla del är en gräskyrkogård med fyra rätlinjiga gravfält som korsas och omges av asfalterade och grusade gångar. I skärningspunkten mellan de två gångarna står gravkapellet, vilket omges av lövträd. Runt de fyra gravfälten löper två gravrader med familjegravar, varav många är från första hälften av 1900-talet. Många gravar omgärdas av stenramar och flera gravvårdar är högresta med avsmalnande form.

Nordöst om kapellet finns ett gravfält för allmänna gravar. Det är ett gräsbevuxet område med låga klippta rygghäckar mellan gravraderna. Gravvårdarna är främst små och mörka och hör till de första årtiondena av 1900-talet, men det finns även ett mindre antal liggande stenar och enstaka träkors. Norr och söder om kapellet finns tre gravfält som enligt karta från 1912 är avsett för allmänna gravar men företrädesvis rymmer familjegravar. Det är ett gräsbevuxet område med låga klippta rygghäckar mellan gravraderna. Gravvårdarna är företrädesvis från mitten och andra hälften av 1900-talet.

Alldeles öster om kapellet står en högrest sten med inskriptionen "Skomakaren Johan Hortberg Hortlax f 1832 d 1917. Den första som fick sitt vilorum på denna kyrkogård. Församlingen reste vården."

Sydväst om den gamla begravningsplatsen – nedanför raden av björkar – ligger det nyare område som är anlagt 1974 efter ritningar av NAB-konsult i Piteå. Liksom den övriga begravningsplatsen är området gräsbevuxet, men gångarna är grusade. Gravvårdarna är från sent 1900-tal till idag. I sydöst finns en minneslund och ett område för urnor som är anlagt 1991 i samband med att begravningsplatsen utvidgades med fler kistgravar. Det området

benämns som Skogskyrkogården. Sedan 2017 finns det även anlagt en Askgravlund inom samma område.

Kyrkogården innehåller många olika formelement som tillsammans skapar dess uttryck. Alléer och trädkransar, sand- och grusgångar, formklippta häckar, stenramar och grusbelagda ytor är liksom äldre gravvårdar exempel på karaktärsskapande delar av kyrkogården som har stor betydelse för dess kulturhistoriska värde.

Kyrkorum

Hortlax kyrka är församlingens huvudkyrka. Den byggdes efter att Hortlax och de angränsande byarna bröt sig ut ur Piteå landsförsamling och bildade eget pastorat i början på 1900-talet. Kyrkan ligger på "Kyrkmalmen", en höjd mitt inne i samhället.

Begravningslokaler utan religiösa symboler

Skogskapellet är en lokal utan religiösa symboler för begravningsceremonier. Den används också för begravningsgudstjänster i kyrkans ordning. Lokalen är anpassad för rörelsehindrade. Skogskapellet inrymmer även ett rum för kistförvaring, där finns plats för 10 stycken kistor i kyl- och frysförvaring samt plats för 40 stycken urnor/askor.

I Skogskapellet rymmer man ca 60 sittande personer (max 85 personer).

Övriga lokaler

Mitt på den äldre delen av kyrkogården så står det gamla kapellet/bårhuset. I det inrymdes det även en kistförvaring i källaren. Kistförvaringen togs ur bruk då Skogskapellet stod klart.

Samverkan med andra huvudmän för begravningsverksamhet

Kremationer

Kistor som kremeras skickas till krematoriet i Luleå, enligt upprättat avtal.

Transporter

Sker i samverkan med begravningsbyråerna i området.

Särskilda gravplatser

Särskilda gravplatser för icke kristet trossamfund eller livsåskådningsorganisationer finns idag inte inom det egna förvaltningsområdet. Vid framtida utvidgning av begravningsplatsen skall möjlighet till särskilda gravplatser för icke kristet trossamfund och livsåskådningsorganisationer utredas. Avtal om särskilda gravplatser för icke kristet trossamfund finns i dag med Piteå församling vad avser avlidna med muslimsk bakgrund.

Samverkan med andra kyrkliga enheter och samhällsorgan

Avtal

Avtal finns med Fonus och Piteå begravningsbyrå gällande transporter av kistor och urnor.

Sjukhus

Samverkan sker med Region Norrbotten vad avser personer med implantat (pacemaker). Pacemaker ska avlägsnas enligt instruktion för att undvika onödig arbetsmiljörisk i krematoriet.

Utbildning av personal

Utbildningstillfällen ges löpande och erbjuds i överenskommelse i samband med ändrade arbetsuppgifter och medarbetarsamtalet där utvecklingsplaner upprättas. För säsongsarbetare och timanställda sker introduktion och intern utbildning på plats på våra kyrkogårdar.

Dokument och instruktioner för begravningsverksamheten

- Begravningslagen
- Kyrkorådets arbetsordning
- Begravningspastoralen
- Riktlinjer för gravsättning
- Risker och etiska aspekter vid gravgrävning
- Ansvarsdokument – Om begravningsbyråns och huvudmannens ansvar vid begravning
- CGK, Centrala Gravvårdskommitténs riktlinjer för gravvårdssäkring
- SKAO, Svenska Kyrkans Arbetsgivarorganisationens riktlinjer och rekommendationer
- SKKF, Sveriges Kyrkogårdars och Krematorieförbunds rekommendationer
- Kris- och katastrofplan
- Pandemiplan (ingår i Piteå kommuns)
- Beredskapsplan
- Personalpolicy och arbetsmiljöpolicy

Nätverk

SKAO – Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation

SKKF – Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund

KCF – Kyrkogårdschefernas Förbund

Tillgänglighet i lokaler

Besöksadress:

Kyrkogårdsexpeditionen

Olivvägen 38 (gavelingången på personal och garagebyggnaden)

Telefon: 0911-787 96

Kyrkogården är bemannad måndag-fredag 07.00-16.00

Lunch 11.00-11.30

Tiderna gäller helgfria vardagar.

Skogskapellet

Olivvägen 31, 944 32 Hortlax

Kulturhistorik

Under 2018 inleddes ett projekt med kulturhistorisk inventering på kyrkogården, det väntas vara klart 2020.

Drift och långsiktig planering

Trädvårdsplan och vård- och underhållsplan upprättas löpande.